

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica decimanona post. Trinitate[m] Tex. euange. Mat. ca. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Dominica. xix. post Trini.

deus (In his duob⁹ mādat⁹; tota lex pēt⁹ euāge. oia dīca leg⁹ ⁊ xp̄ph⁹ ad hūc finēz ordinan⁹ ⁊ diligat⁹ de⁹ ⁊ p̄tin⁹. Und⁹ ⁊ h̄cepta decalogi ita diuidunt⁹: vt ea q̄ sūt p̄me tabule ad dilectionē dei p̄tineāt: que p̄ sc̄de ad dilectionē primi. Est autē sc̄d⁹ endū fm Aug. de q̄. cuāg. q̄ l̄ ista h̄cepta sint duo: ppter duo charitatis obiecta: q̄ sūt de⁹ ⁊ p̄tin⁹: tñ aliqu⁹ vñā ponit p̄ vero q̄ tang⁹ includes aliud: vt cū dīcō lex vno sermone impleat. Diliges p̄tin⁹ tuum: et diligētib⁹ deū oia coopan⁹ in bonis. Et rō est: q̄ er vna eadēq̄ charitate deū p̄ seip̄m diligim⁹: nos autē ⁊ p̄tin⁹ p̄t̄ de⁹ um. Et sic pater secundū. In q̄ hoc h̄do cumēt⁹ qđ Chrys. tāgit dīces: Diliges inq̄: nō timēbis: q̄ diligere magis ē q̄ tu⁹ mere. Timere em̄ seruo p̄t̄: diligere filio p̄. Timor sub necessitate est: dilectio i libra te. Qui in timore fuit deo: pñpnā qđe euādit: mercedē p̄ iusticie nō habet: q̄ inuitus fecit bonū ppter timorem. Nō vult ḡ deus vt timeat seruū ab hominib⁹ q̄i dñs: sed vt diligat⁹ quasi pater: quia ad p̄sonis spūm dñpnant hoīb⁹. Hec ille.

Quātū ad tertium tāgit cōfutat⁹ phariseo p̄: cū dīc⁹ (Lōgregat⁹ aut̄ phariseis) Sed q̄re dīcit cōgregat⁹: q̄ supra dictu⁹ est q̄ conuenerat⁹ i vnu. Ad h̄ pōt̄ dici q̄ conuenerat⁹ i vnu in secreto ubi inter se sūt cōsiliati: sed ad ch̄m sunt paulatim ⁊ gregati donec ille docto r̄terrogabat. nō aut̄ venerat⁹ dñs sūm⁹: ne patefacteret insidias suas. Lōgregat⁹ ḡ eis vt dīctu⁹ est (interrogauit eos iēsus) dīces (Quid yob vide tur de ch̄o; cui⁹ fili⁹ est.) Hec q̄stio fuit diffīclima. q̄ dīc⁹: Ela. xlv. Generationez ei⁹ q̄s enarrabit⁹. Fuit cīā cogrua: q̄ exi⁹ itinabat ⁊ esset pur⁹ h̄o ⁊ non de⁹. q̄a sic nō tetaret eu. (Dicūt̄ ei: David.) Et sic insufficiēt̄ inderūt⁹: q̄ cū in ch̄o duplex sit generatio. s. fm̄ diuinitatē: ⁊ fm̄ huānicat̄: ipsi inderūt⁹ dīc̄da tm̄. Ideo ch̄s arguit⁹ ⁊ eos ex autoritate psalmi dīcens (Quō ḡ David i spū). s. setō fm̄ Hiero. vt collat̄ ois erroris suspicio (vocat eu do minū dīces: Dīxit dñs dño meo sede a de p̄teris meis: donec po. ini. tu. sca. pedū tuo/ rū; Si ergo David vocat eu dñm: quō si

lius eius est.) Argumentū dñi in his ver bis est tale: Qis dñs est maior seruo: sed ch̄s est dñs dauid: ḡē maior dauid. Nullus aut̄ fili⁹ est maior p̄t̄. ḡ vel ch̄s non est fili⁹ dauid: vel habet vñā naturā q̄ est fili⁹ eius: et alia q̄ est eo maior: q̄ est diuina in hac ait̄ autoritate allegata pater P̄t̄mo p̄em̄ p̄teria ch̄i ad sc̄tōs: q̄ dīc⁹ dñs dauid: ⁊ seq̄nter alioz sc̄p̄. Sc̄do eq̄litas eiusdē ad patrem. Nā dīxit dñs pater dñs meo ch̄o: sede a dextr̄ meis. i. in eq̄litas re ad me. Beda. A dextris dei sedere est in honore eq̄li paternae dignitatis manere. Hoc aut̄ dicere fm̄ sc̄m Tho. patris ad filium: nihil est aliud: q̄ patrē filiū in eq̄litate dicendo p̄ducere. Tertio tangit qđ agat dī inimic⁹ ch̄i. i. de infidelibus: q̄ ponent sc̄bellū peduz ch̄i. i. totalit̄ ei subiūcien̄t̄. Et nota q̄ ly donec n̄ importat determinat̄ t̄ps fm̄ sc̄m Tho. sed infinitū. Et aut̄ notandū fm̄ Hieron. q̄ luſt̄ dei ch̄i deitatem negāt̄: multa cōfinguit ut banc euadat̄ auctoritatē. Dicunt em̄ q̄ intelligit̄ de Abraā: et q̄ Heliezer dispensat̄ ei⁹ fecit h̄uc psalmū: ages deo grās p̄ victoria quā habuit Abraā de q̄nq̄ re/ gib⁹: vt habeat Gen. xiiij. Et sic exponunt Dīxit dñs. i. deus: domino meo. i. Abrae sede a dextris meis. quia. s. cōfo:tauit eu dicens. Noli timere Abraam. Sed contra arguit Hieron. quia dī Abraā dicere nō possunt q̄ sequitur. s. q̄ ante lucifex⁹ sit genit⁹: nec q̄ fuerit sacerdos i eternū fm̄ ordinem melchisēdēch: cum p̄ eo melchisēdēch obtulerit sacrificiū. Itē pōt̄ arguit ex titulo psalmi: q̄ in hebreo talis ē psal. David. (Et nemo poterat ei inderē verbi: neq̄ ausus fuit q̄s q̄ ex illo die eū am̄ plus interrogare) quia ch̄s sugavit eos inderendo ⁊ opponēdo. In hac p̄t̄ est docūmentū qđ Raba. tāgit dī. Et h̄ intelligimus venena iūdie sugari posse: sed diffīcile cōstere. Hec ille. Et intēdit̄ q̄ illi si⁹ luerūt̄ h̄ suā volūtate. q̄ n̄ habebat qđ vi cerent fm̄ Chrys. Nō aut̄ siluerūt̄ amore veritatis quā sapia diuina docuerat: quia iūdie venena p̄bibebat.

Dīnica decimanona post Tri-
nitatē Lx. euānge Mat. ca. ix.

Tractatus

II

Scēdens iesus in nauī
culā: trāsfretauit et ve
niit in ciuitate sua. **E**t ec
ce offerebat ei paralyticū lacen
tem in lecto. **E**t videns iesus fi
de illoꝝ: dixit paralytico. **L**oſu
de fili: remittitur tibi peccata
tua. **E**t ecce qđam de scribis di
xerunt intra se. **H**ic blasphemat.
Et cū vidisset iesus cogitatōes
eoz: dixit Ut quid cogitat̄ ma
la in cordib⁹ vestris. **Q**uid ē
facilius dicere: dimittuntur ti
bi peccata tua. an dicere: surge
zambula. **U**t aut̄ sciatis qm̄ fi
lius hois habet p̄tātē in terra
dimitti p̄tā. **T**ucait paraly
tico. **S**urge tolle lectū tuū: t̄ va
de in domū tuam. **E**t surrexit t̄
ab īt in domū suam. **V**identes
aut̄ turbe timuerūt t̄ glorifica/
uerunt deum: qui dedit p̄tātē
talem hominibus.

Scēdens Jesus in

Nauiculā t̄c.) **D**at. ix. In pre/
senti euangelio rāgunt tria p̄u/
eta: que sunt Remissio: Detractio: Lon/
firmatio.

Quantū ad p̄mū litteralr tangit remissio perōꝝ: quā christ⁹ p̄alyticō fecit. Pro
quo scēdū est: ut ex textu pater euangelij
q̄ chis qn̄ recedēs de galilee/ascēdit na/
viculari: t̄ facta ē in mari tēpestas magna:
tūc trāsūt mare. i. lacū galilee: t̄ venit in
regionē gerasenop̄. **E**t ibi elecit demōes
de illis duob⁹ hoib⁹ hirātib⁹ i monumēt⁹
et misit eos in porcos: q̄ se p̄cipitauerūt
in mare: t̄ suffocati sūt. **E**t sic icole regi/
onis repurates se idignos rāta sc̄ritate ro
gauēt chēm vt discederet ab eis. **E**t siče
dens nauē reuersus ē in galileā. **E**t h̄ est
qd̄ in p̄nti euāgelio recitas. Dicit ḡ (Asce
dens iesus in nauiculā) vt recederet a ge/
rasenis: t̄ n̄iret in galileā (trāsfrerāvit)
id est trās frc̄tu sue trans mare venit (et
reuit i ciuitate suā) Joānes ep̄s. **E**reator

mūdi: orb̄sterre dñs/ posteaq̄ se p̄f̄ nos
nr̄a angustiant in carne: cepit h̄c h̄uā
patriā: cepit ciuitat̄ iudaice eē ciuios: pa/
reter h̄c cepit oī ip̄e p̄arēs: vt attrahet
ret charitas: vinciret amor/q̄s met̄ disp
serat. **H**ec ille. **S**ed p̄tra. q̄ istud miracu
lū qd̄ chis fecit: est factū in capbaraum
vbi **D**ar. ii. Lapharnaū aut̄ nō erat ci
uicas christi: sed nazareth. **A**d h̄ dī: q̄ ista
sua ciuitas ad quā venit sūm doctores ali
q̄s. i. Aug. t̄ sanctū Tho. p̄t̄ esse caphar
naū: t̄ p̄t̄ esse nazareth. **E**t siqdē teneat
mus q̄ sit capbaraū: sic dī Chrys. t̄ san
ctus Tho. q̄ sicut berbile fuit christi ciui
tas rōne nativitat̄: sic t̄ nazareth ratiōe
nutritiōis: t̄ capbaraū rōne p̄tinē ba/
bitatiōis t̄ opatiōis miraculoꝝ. **U**n̄ t̄ cl
ues nazareth dicebāt ei **L**u. iii. **Q**uanta
audiuim̄ facta in capbaraū: fac t̄ h̄ i pa/
tria tua. **G**el p̄t̄ dicit sicut dī Aug. de cō
sen. euān. et **D**ag. histo. t̄ sc̄tū Tho. q̄
capbaraū erat p̄ncipalis ciuitas galilee.
Nazareth p̄o erat q̄s qddā op̄idū vt ca
strū aut̄ villa respectu ei⁹. Ideo q̄ erat de
nazareth/poterat dici etiā de capbaraū
eo modo quo existens de aliq̄ villa vicina
parisi⁹/dicis de parisii⁹. **S**i p̄o teneamus
q̄ hec ciuitas sit nazareth: vt Hiero. vii
def̄sentire: dices dū est sic dī sc̄tū Tho. t̄
Aug. de sen. euāg q̄ chis p̄mo venit in
nazareth: deinde capbaraū: vbi h̄ mira
culū fecit. Euāgelista q̄ dī eū venisse in
ciuitate suā: t̄ statim subiūgit dī miraculū
lo qd̄ nō in ciuitate sua: sed in alia. i. in ca/
pharaū fecit. Solēt em̄ euāgeliste tac̄
to aliq̄ medio qđam extrema ponere: q̄s
vnū sine medio sequat̄ ad aliō. (**E**t ecce
offeret̄ etiā p̄alyticū). i. dissolutū mēbris.
Dod⁹ aut̄ offeret̄ rāgū **D**ar. ii. Porta
bat em̄ a q̄ttuoꝝ. **E**t n̄ valentes puenire ad
p̄nti chēi p̄ turbā: p̄dicabat em̄ in qđam
domo: ascēderūt tecū: t̄ inde submisserūt
em̄ cū lecto suo seu grabato: vt ibi dī. Ideo
sequit̄ (iacentē in lecto). i. in grabato: qd̄ ē
lecti⁹ paupeꝝ: in q̄ capiti t̄m aliqd̄ iponit.
dictū a graba qd̄ est caput: sūm **D**ag. hi/
sto. **E**t nota sūm Chrys. q̄ iste p̄alytic⁹
nō est ille de quo narrat **J**oā. q̄ ille iaceb
bat in natatoris t̄ carebat famulis. Iste
aut̄ erat in capbaraū: t̄ h̄ebat sui curam.

Dominica. xix. post trini.

gerentes. Videlicet autem yelle Chrysostomus in his verbis quod probatica pescaria esset de qua dicitur est: vade ad narratores siloe. (Videlicet autem ieiunus fideli illo propter offerentium: sed Hiero, et Joannem episcopum: non longius distans. Non enim ut dicitur Chrysostomus: dico ergo exgebat fidez a lagundis: ut potest quoniam sufficiens insani: aut alio propter egrediitudinem in excessu mentis. Vnde si alio modo illius de illo. I. offerentium et palytici. quod etiam ut Chrysostomus subiuxit: Non dimisisset se submitti nisi credidisset (scilicet palytico: Loxi de filiis remittunt tibi peccata tua) Ex quo patet quod palyticus credebat. Quod enim ut de Chrysostomo: cor palli sanitatis sine fide ifirmi aliquatenus pferatur: secundum de spirituali: quod est propter remissionem peccatorum ei habens in adulto. Sed cum iste sanitatis corporis perat: ut quod dominus illi remitteret peccata. Ad hunc deinde sancto Thomas. quod remouebat egreditudinem cam: ut post induceret sanitatem. unde Hieronimus. O mira humilitas: despectus et debiliteries mentis bryorum copaginibus dissolutus filium vocat: quem sacerdotes non dignabant attinere. Aut certe iste filius: quod dimisitum est ei peccata sua. Unde dicit nobis intelligenter: propter peccata plenaria euenire corporum debilitates. et idcirco forsitan propter dimissum peccatum: ut causas debilitatis ablatis sanitatis restituat. hec ille. Et tangit Hiero. in his verbis documentum quod in hac parte euangelij habet. Pro his tamen sciendum est quod corporalis infirmitas a deo multe de causis infligitur. Primo propter peccata punitionem sine peccato purgationem. et sic talis infirmitas est quoddam preambulum gehennalis tormenti. Istum modum fuit puniri Hieronimus. Secundo. quod propter clarorum fuit corosus statim a hominibus et expiravit. et Pharaon qui infelix flagella est peior effecit. Secundo propter peccata commissi purgationem. scilicet Nabuchodonosor fuit peccatus amictus ad eum Daniel. iiii. et secundum aliud maria magdalena fuit oppissa a discibulo. Tertio ad gloriam dei manifestandum: ut pater in cecido natus Joannes. ix. Quartu ad seruacionem humilitatis: ut pater de paulo vero. Cor. viii. Ne magnitudo inquit revelatio nostra excollet me/datur mihi stimulus carnis mee recte. Quinto propter probationem et ostensionem patientie. scilicet pater de Job. ii. eiusdem. unde plus. Job probat inclinat paulum: fesse manifestat in tecum: purgat mariam: puniit herodem.

Moraliter ista nauis propter quam chrisostomus. i. quod anima sua et alioquin querit salvare vadit ad partem triam suam et pnia: quia quod ascenderit pueniet et pharao. i. ad villam et solitatem celorum. Vnde scilicet religionem christi tria vota quod ibi obseruantur cum habeant haute parcum victum: et nauicleros oes obediunt: et sine uxori fratre nauiclarum. Quattuor autem vetri haec nauem exagitatur. scilicet inanis gloria: quod ab oriente flat. Procedit enim eis vestimentum carnis origine vel lumen scie. Et carnalis concupiscentia: quod flat ab occidente. i. a carne recente quotidie ad occasum. Et avaricia: quod flat a meridie christi estum terrenorum. Et avaritia: quod flat a septentrione christi suam frigiditatem. Immuniter autem tertiarioris tempestate debetur pignus enim propter peccatum: et deponere velut elationis: et figura ancora spei: et iuicare scelos ut faciat naute. Mare autem faciat mudum propter inquietudinem et christi insatiabilitatem. absorbet enim aqua flumina. et christi amaritudinem. Qui ergo pnia aut religionem nauigat: ad priam credidit: ubi infirmitates curat: ut videbatur. Quantum ad secundum regis deras (item. actio facta christi a scriptis. i. doctoribus legis: cum deo. Et ecce quod a scriptis dixerit ita se) i. cogitando (Hic blasphematus.) Blasphemerum propter esse attribuere deo quod ei non ducit. vel ab eo remouere quod ei conuenit. Qui autem attributus creature quod est christi dei: removet a deo quod ei conuenit. Est autem christi dei remittere peccata: iuxta illud Esa. xliii. Ego sum qui deleo iniurias tuas. Isti ergo secundum Hieronimum. qui Iesum Christum hominem putabant: cum remittere peccata se dicebat/crederet blasphemare. Ut si deus blasphemare. dicebat: Quis potest remittere peccata nisi sol deus? Christus autem ut de Hiero. voluit se ostendere esse deum primo per hoc quod cordis eius secreta penetrabat: quod sol deus est: id sequitur (Et cum vidisset Jesus cogitationes eorum dixit. Ut quod cogitatis mala) de me (in cordibus vestrum) crededo. scilicet esse blasphemum et malum. Deinde secundo ostendit se deum in sanatione palytici. et hunc duplicitatem. Primo inquit illius sanavit propria virtute. Secundo inquit illius sanguis in testimoniis noster quod ipse qui deus se dicebat: uero diceret. Ille lud enim miraculum non potuit esse nisi a deo. cum per naturam infirmitas illa est incurabilis. Si ergo est factum ad approbadum christi doctrinam quod se deus dicebat: ergo quod illa doctrina sit

Tractatus

II

vera: aut q̄ de² q̄ miraculū in testimoniu: uenit soli deo autoritate: t̄ ch̄o homi ex ei² fecit: asseruerit mēdaciū esse vey: qd̄ ē impossibile: cū sit h̄itas p̄ma z essentialis Dic̄ ḡ (Quid ē facili² dicere: remittunt² tibi p̄ta: an dicere: surge z ambla:). i. qd̄ est mai² remittere p̄ta: aut sanare isana/ bsiē: q̄l di. fm̄ Hiero. Ut rūq̄ ē eq̄lis vir tut²: q̄r v̄tūc̄ req̄rit diuinā z infinitā po/ tentiā: sed in h̄ differunt ista: q̄ si sanat cor poraliter lāguidus/vos potest² aduerte/ re: nō aut si ei remittere p̄ta: et iō volo q̄ cognoscas: vnum q̄ aliō. Ut subdit² (Ut aut sciat² q̄ fili² bonis). i. ego ip̄e: q̄ sic se appellabat. v̄l q̄r vni² tm̄ hois erat fili². i. p̄ginis. vel cā hūilitas: cū se posset filium dei appellare (habet p̄tez in terra remit tēdi p̄ta) autoritative inqntuz de²: z per p̄tez excellētis inqntu bō h̄is hūanita/ tē vñtā diuinitati. i. pte. q. lxiiij. (tūc ait palytico) Est aut sciendum fm̄ ḡ. z sc̄m Tho. q̄ illa p̄ba: Ut sciat² z c̄. p̄n̄ ee ch̄i vel euāgeliste. q̄l euāgelistā dī. Ipi scribe dubitatār eū posse p̄ta dimittere. sed vt sciat² vos q̄ de ch̄o est² audituri v̄l lectu ri: q̄r fili² hois h̄ p̄tētē dimittēdi p̄ta sup̄ ple ego sanabo istū. Und est oī ip̄fecta. Qd̄ aī sequit²: tūc ait palytico. sine dubio sit p̄ba euāgelistā narrat² actū ch̄i: post/ q̄ oratōem ip̄fecta dixerat. et sūt inf̄pos/ satio p̄ parēthesim respectu p̄borz ch̄i: qui statim postq̄ dixerat: vt sciat² zc̄. conuersus ad palyticū ait (Surge tolle lectū tu/ um. z vade in domū tuā) Hec aut̄ sūt mā/ dauit fm̄ Chryz. ut miraculū viderek ve/ rū z nō phārasticū seu appārēs tm̄. Et sur/ rexit z abiit in domū sua) Vtute z imperio ch̄i. Sicut aī ḡ fr̄az h̄ntē sigillū declarat scribēt² volūras: sic q̄ miraculū ondī p̄t̄ diuinitat²: q̄ sola miracula fūt: q̄ tūc appa/ ret esse in faciēte miraculum: q̄n̄ neq̄ orat/ deū; neq̄ impat et pte deū: sed p̄pria auto/ ritate. Itaq̄ se deū esse clari² h̄ facto mō/ stravit. (Vidētes aut̄ turbe timuerūt) t̄b̄ more admiratōis z reverētial. scribe aut̄ p̄replerūt. (et glificauerūt deū q̄ dedit po/ testatē tale hoib²) I. remittēdi p̄ta: q̄ con-

uenit soli deo autoritate: t̄ ch̄o homi ex/ cellēter: mis̄tr̄ aut̄ eius sacerdotib² mis/ rialiter. vt patet. iij. pte. q. lxiiij. Ec̄ sic pa/ tet secunda z tercia ps euāgeliū sumul.

Allegorice sciendū est fm̄ doctrinā et mēc̄ Hila. z Joan. ep̄p̄x in hoc q̄ ch̄is repudiat² in iudea/ vñtē in galileā: q̄ trās migratio interpretat² v̄l rota: significat² q̄ populo iudaico nō credere/ getius trāsm̄ graret p̄ fidē ab idolis ad deū. et q̄ in al/ uitate sua. i. eccl̄iū militanti/ remittit p̄ta er sanat infirmos spūalt: blasphemantib² iudeis/ z gēlū turbis eū mirantib².

Anagogice ho significat² q̄ ch̄is trās/ to mari hui² seculi p̄ nauim. i. lignū cruci: venit in capharnaū. i. villā isolatiōis cele/ stis: et ibi sanat infirmos ab oī penit² mis/ seria liberolē eos q̄ sibi p̄ sc̄tōs angelos tanq̄ iusti p̄t̄can: et ibi laudat a b̄is: et a damnat: blasphemat: quo q̄ figurā z ty

Tho. q̄ illa p̄ba: Ut sciat² z c̄. p̄n̄ ee ch̄i p̄p̄ scribe p̄sc̄ti p̄ se ferebant.

Moralē sciendū est q̄ paralytis cau/ sat aliquādo ex frigiditate cōstringente: aliquādo ex humore oppilante: aliquādo ex vulnere neruōs incidente. His eīm im/ pedit transitus spirituū ad sentiū instru/ menta. Iste ḡ paralyticus est avarus ra/ tione frigiditas: quia nihil habet d̄ igne charitatis ad p̄pnū. et luxuriosus ratione humiditatis in cibo z potu z alijs. sup̄ ho rōne incisionis z separationis a deo. Ad/ istā aut̄ infirmitate lequis p̄mo tremor. s. faciēdi p̄niam. Et sc̄bo imobilitas. s. p̄ bo/ noz op̄ez viā. Paralyticus eīm/ aitnō mo/ uel aut retrocedit: aut vñū passū facit ad/ dexterā z aliū ad sinistrā. Et tertio insen/ sibilitas. Paralyticus eīm spūalt non sen/ tit diabolicas tentacōes: q̄ eīs statim cō/ sentit. Nec sentit diuinas suavitates: nec suas impectōes. Hinc ch̄is iubet vt fut/ gat. Raba. Surgere est aiām a carnalib² desiderijs abstrahere. Lectū tollere ē car/ nē a terrenis desiderijs ad voluptatē sp̄l/ titus attollere. Domū ire est ad padūs redire: v̄l ad internā sui custodia; ne itep/ peccet. Hec ille.

Dñica. xx. Post Trinitat² Le/ ptus euānge. Mat. ca. xxv.